

Olavi Koivukangas

KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ SIIRTOLAISUUSTUTKIMUKSESSA

Siirtolaisuusinstituutin yhtenä tehtävänä on siirtolaisuuteen liittyvän kansainvälisen yhteistyön kehittäminen muissa maissa toimivien vastaavien laitosten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Tammikuussa 1975 Yhdysvaltoihin ja Kanadaan suuntautuneen, runsaat kolme viikkoa kestäneen, matkan tarkoituksena oli tutustua sikäläisiin siirtolaisuuden tutkimuskeskuksiin, suomenkielen opetukseen yliopistoissa ja amerikkasuomalaisiin järjestöihin. Ensisijaisena tavoitteena oli kehittää yhteistyötä mm. tutkijoiden vaihtamiseksi, yhteisjulkaisujen toimittamiseksi, yhteisten konferenssien ja projektien järjestämiseksi jne. Matkan rahoituksesta vastasivat Suomen opetusministeriö ja Yhdysvaltain ulkoministeriö.

New Yorkissa vierailin kolmen päivän aikana kymmenessä kohteessa, joista tärkeimmät olivat Columbia yliopisto ja Center for Migration Studies. Jälkimmäinen sijaitsee Staten Islandilla, alueella, jonka väestöstä yli puolet on edelleen italialaista alkuperää. Tutkimuskeskus perustettiin kymmenen vuotta sitten roomalaiskatolisten tiedemies-pappien toimesta. Se julkaisee mm. tunnettua "International Migration Review" -nimistä aikakauskirjaa.

Toisena kohteena oli Ann Arborissa lähellä Detroitia sijaitseva Michiganin yliopisto, jonka kanssa Turun yliopiston yleisen historian laitos on päässyt hyvään yhteistyöhön. Siellä oli parhaillaan maisteri Keijo Virtanen Bentley Historical Libraryssa järjestämässä arkistoa suomalaisista siirtolaisista.

Wisconsinin yliopisto Madisonissa ja erityisesti Historical Society of Wisconsin tuntevat suurta mielenkiintoa yhteistyöhön Suomen kanssa. Tämä ilmenee mm. siten, että rakenteilla olevassa ulkoilmamuseossa suomalainen farmitalo, nimeltä Ketola, valmistuu ensimmäisenä ja se on tarkoitus avata virallisesti v. 1976 Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlallisuuksien osana. Lisäksi kaksi tapaamaani henkilöä, joista toinen on toisen polven amerikkasuomalainen, keräivät aineistoa Wisconsinin suomalaisista siirtolaisista, ja he olisivat halukkaita tulemaan Suomeen jatkamaan tutkimuksiaan.

Amerikkasuomalaisen kulttuurin pääkeskuksia on edelleen Hancockissa sijait-

seva ja viime vuosisadalla perustettu Suomi-Opisto. Siellä on laaja ja monipuolinen arkisto suomalaisista siirtolaisista. Opiston presidentti Ralph K. Jalkanen ja hänen kollegansa suhtautuivat yhteistyöhön hyvin myönteisesti. Niinpä mm. Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlan kunniaksi instituutin toimesta suunniteltu valokuvanäyttely "Suomalainen siirtolainen" järjestetään mahdollisesti yhteistyössä Suomi-Opiston kanssa.

Matkan pääkohde oli Minnesotan yliopiston yhteydessä St. Paulissa sijaitseva Immigration History Research Center, joka viime keväänä järjesti Duluthissa siirtolaistutkimuskonferenssin. Siihen osallistui myös suomalaisia tutkijoita ja osanottajia oli kaikkiaan 800 henkeä. Allekirjoitimme tutkimuskeskuksen johtajan professori Rudolph Vecolin kanssa sopimuksen esitelmien julkaisemisesta Suomessa Siirtolaisuusinstituutin toimesta. Tämä kirja, *Migration Studies C 3, "The Finnish Experience in the Western Great Lakes: New Perspectives"* ilmestyy myöhemmin tänä vuonna. Minnesotan yliopisto markkinoi kirjaa Amerikassa ja tuotto käytetään yhteistyön edelleen kehittämiseksi. Suunniteltu painos oli 1500 kappaletta, mutta ilmeisesti siitä joudutaan ottamaan suurempi painos. On myös suunniteltu, että teos voitaisiin omistaa Yhdysvaltain 200-vuotisjuhlille v. 1976, edustaahan se suomalais-amerikkalaista yhteistyötä parhaimmillaan.

Sopimuksen allekirjoituksen jälkeen keskusteltiin myöhemmin mahdollisesti allekirjoitettavasta muodollisesta yhteistyösopimuksesta Minnesotan yliopiston ja Siirtolaisuusinstituutin välillä jatkuvasta yhteistyöstä.

Myös Minnesotan yliopiston siirtolaistutkijat tunsivat suurta mielenkiintoa päästä perehtymään Suomessa oleviin amerikansuomalaisia käsitteleviin arkistoihin.

Toinen pääkohde oli Lakehead University eli "Järvenpään yliopisto" Thunder Bayssa Kanadassa. Siellä sijaitsevaan Finnish Studies Centreen on jo kerätty jonkin verran aineistoa kanadansuomalaisista. Lakeheadin yliopisto tulee tehostamaan tämän tutkimuskeskuksen kehittämistä, samoin kuin suomenkielen opetusta, joka alkoi yliopistossa pari vuotta sitten. Yliopiston presidentti Dr. Andrew D. Booth oli suuresti kiinnostunut samantapaisesta yhteistyösopimuksesta kuin on suunnitellut Minnesotan yliopiston kanssa.

Yhteistyö tutkijain vaihdon osalta näyttää alkavan hyvin. Ensi kesäkuussa

järjestettäneen Thunder Bayssa kanadansuomalaisten kesäjuhlien yhteydessä konferenssi, "The Finnish Experience in Canada", johon osallistuisi myös suomalaisia tutkijoita. Suunnitelmien mukaan yksi Turun yliopiston siirtolaistutkijoista jäisi vuodeksi kehittämään Finnish Studies Centreä. Vastaavasti toisen polven kanadansuomalainen tutkija Lakeheadin yliopistosta saapuisi Turun yliopistoon ensi syksyksi. Lisäksi prof. Donald Wilson, suomalaisista siirtolaisista kiinnostunut kanadalainen, suunnittelee saapumista Suomeen "sapattivuotenaan" 1976.

Alustavasti keskusteltiin myös yhteisestä, esim. kolmen vuoden poikkitieteellisestä tutkimusprojektista, johon rahoitusta voitaisiin hankkia Kanadasta ja Suomesta sekä erilaisista rahastoista.

Toinen siirtolaisuustutkimuksesta kiinnostunut yliopisto on Laurentian University Sudburyssa. Siellä kerätään myös aineistoa kanadansuomalaisista ja suunnitellaan parhaillaan suomenkielen opetuksen aloittamista.

Copper Cliffissä asuva rovasti Yrjö Raivion kirja kanadansuomalaisista ilmestyy myöhemmin tänä vuonna.

Sudburyssa on myös Vapaus- ja Liekkilehtien arvokas arkisto, jota on jo mikrofilmattu Turun yliopiston yleisen historian laitoksen toimesta.

Suomalaisten pääkeskus Kanadassa on Toronto, jossa useassa yliopistossa tutkitaan siirtolaisuutta. York Universityssä tapasin prof. Anthony Richmondin, sosiologin, johon olin tutustunut jo Australiassa. Hän toimii Institute for Behavioural Research 'n Ethnic Research Programmessa tutkien erityisesti Toronton alueen vähemmistökansallisuuksia.

Sain mukaani erään suomalaisen Toronton yliopistossa v. 1972 tekemän tutkimuksen suomalaisten siirtolaisten taloudellisesta ja sosio-kulttuurillisesta sopeutumisesta Torontossa. Tämän tutkimuksen mukaan suomalaiset ovat menestyneet erinomaisesti - taloudellisesti jopa paremmin kuin keskimäärin koko väestö. Tarkoitus olisi saada tästä artikkeli mahdollisesti seuraavaan numeroon.

Bostonin Finlandia Foundationissa pidetyn esitelmän jälkeen matka jatkui Fitchburgiin, tunnettuun suomalaiskeskukseen. Täällä tutustuin parhaillaan Fitchburgin State Collegen yhteyteen perusteilla olevaan Finnish Cultural Centeriin.

Massachusettsin yliopisto Amherstissa ja erityisesti sen Skandinaviaan erikois-

tuneet tutkijat tunsivat suurta mielenkiintoa yhteistyötä ja suomenkielen opetuksen aloittamista kohtaan. Suomenkielen opetus ja siirtolaistutkimus näyttävät kulkevan käsi kädessä.

Westminsterissä, Mass., muuan siirtolainen lahjoitti instituutille 61 Amerikas-
sa painettua suomenkielistä kirjaa.

Yleisenä havaintona totesin, että Pohjois- Amerikassa tunnetaan suurta mielenkiintoa kansallisia vähemmistöjä kohtaan. Vanha sulatusuuteoria on hylätty ja sen sijalle ovat tulleet käsitteet "cultural pluralism" ja "coloured mosaic". Tutkimukset ovat osoittaneet, että ethnistä alkuperää osoittavia piirteitä on säilynyt viidenteen, jopa seitsemänteen sukupolveen. Tämän kulttuurin säilymisen koin henkilökohtaisesti autoajelulla Brooklynissä, New Yorkissa, jossa eri kansallisuudet asuvat omilla alueillaan. Finntownissa kävimme mm. v. 1893 rakennetussa Imatra-haalissa ja New Yorkin Uutisissa. Oppaanani oli Brooklynissä syntynyt, sisilialaista alkuperää oleva professori, jolla oli omakohtaisia muistoja suomalaisista, mm. tappe-
luista lauantai-iltaisina.

Vierailtuani noin kymmenessä yliopistossa tai tutkimuskeskuksessa sekä useissa yhdistyksissä, totesin näiden johtamiesten olevan erittäin kansainvälisesti orientoituneita. Paljon esillä ollut käsite oli myös "community involvement" eli suuntautuminen ympäröivään yhteiskuntaan - varsinkin kun monet vierailuni kohteena olleista yliopistoista sijaitsivat suomalaisten siirtolaisten asuttamilla alueilla.

Pohjois-Amerikassa - samoin kuin Suomessa ja muuallakin - siirtolaistutkimus näyttää olevan voimakkaassa nousussa. Yhdysvalloissa tälle toiminnalle antaa erityisen kimmokkeen v. 1976 pidettävät maan 200-vuotisjuhlit. Uskon, että matkani edistää yhteistyötä yli Atlantin, vaikka osa tuloksista saattaa ilmetä vasta vuosien kuluttua.



UNIVERSITY OF MINNESOTA
TWIN CITIES

Immigration History Research Center
826 Berry Street
St. Paul, Minnesota 55114

MEMORANDUM OF AGREEMENT

The Institute for Migration, University of Turku, Turku, Finland, and the Immigration History Research Center, University of Minnesota, do hereby enter into the following agreement regarding the distribution of the book "The Finnish Experience in the Western Great Lakes: New Perspectives." The Immigration History Research Center agrees to act as the distributing agent in North America, and will actively promote the sale of the book in return for 50% of the proceeds of the sale of the volumes. The other 50% of the proceeds will be sent to the Institute for Migration. Deducted from the proceeds will be the cost of 25 volumes which the Immigration History Research Center will distribute gratis to contributors and for advertising purposes. The Immigration History Research Center agrees to give the Institute for Migration \$1,500. to be used to partially defray printing costs.

Both parties agree that all proceeds will be used to further cooperation and to promote the scholarly study of Finnish emigration and immigration.

Professor Rudolph J. Vecoli
Director, Immigration History
Research Center

Dr. Olavi Koivukangas
Director, Institute for
Migration

January 17, 1975